

MÖTE MED DEN AMERIKANSKA HÖGERN

SVEND DAHL

För Europa är det viktigt att den amerikanske presidenten står för frihandel och en aktiv utrikespolitik. Republikanernas alltmer isolationistiska hållning är därför knappast tilltalande.

På knapparna man kan köpa utanför konferenslokalen står det "Impeach Bill Clinton" – ställ Bill Clinton inför riksrikt. Och att döma av vad konferensdeltagarna pryder sina kavajer med, så lär knappförsäljaren inte ha några problem med att få affärerna att gå runt.

Jag är på CPAC-98, en konferens för aktivister inom det republikanska partiet. Här möts representanter för olika religiösa grupperingar, anhängare av rätten att bära vapen och så förstås småföretagare och skattebetalare som tycker att politikerna i Washington lägger sig i för mycket. Det är till stor del tack vare dessa konservativa gräsrotter och deras stora kampanjinsatser som republikanerna vunnit två kongressval i rad.

SVEND DAHL är frilansskribent och City-universitetets capitoliumstipendiari i Washington DC.

Jag är med andra ord mitt i den "stora högerkonspiration" med syfte att smutskasta presidenten, som enligt Hillary Clinton ligger bakom de senaste anklagelserna mot Bill Clinton.

Den konservativa rörelse, som jag möter på ett konferenshotell utanför Washington DC, beskylls emellertid inte bara för att koka ihop historier om Bill Clintons sexliv. Faktum är att den förvandlat det politiska landskapet i USA.

Agrarkapitalism grunden för USA

Republikanerna var länge partiet som stod för Alexander Hamiltons idéer från debatten om den amerikanska konstitutionen, och förespråkade en stark federal statsmakt och industrialism. Demokraterna var däremot Thomas Jeffersons parti. De försvarade långtgående rättigheter för delstaterna och såg, precis som Jefferson, agrarkapitalismen som grunden för USA. Medan republikanerna var en koalition mellan indus-

triintressen i norra USA och jordbrukare i mellanvästern, var demokraterna den konservativa söderns parti.

Successivt under efterkrigstiden har partierna bytt plats. Demokraterna är idag den starka federala statsmaktens parti med en tydlig bas i nordöst. Och republikanerna har förvandlats till det konservativa partiet – som motsätter sig en stark federal statsmakt – och som har sina starkaste fästen i södra och västra USA.

Det är detta nya republikanska parti jag möter på CPAC:

Bekymrat frågar konferensdeltagarna de republikanska ledarna i kongressen om de verkligen gör allt för att säkra rätten att bära vapen.

Ärkekonservativ radioröst

En talare drar rungande applåder när han beskyller liberala politiker, liberala medier och Hollywood för att motverka familjevården och i stället "uppmuntra den homosexuella livsstilen".

Överste Oliver North, känd från

den s k Iran-Contras-affären på 80-talet och idag är konservativ radio-pratare möts av jubel när han säger att republikaner som är för sena aborter inte borde få bidrag från partiets centrala kampanjkassa, och därmed i praktiken hindras från att kandidera.

Inte tillräckligt konservativ

Senatorm från Missouri, John Ashcroft får stående ovationer, när han säger att Bill Clinton, med den senaste sexskandalen, vanhedrat presidentämbetet och borde avgå. Precis som många andra konservativa kritiserar han också de republikanska ledarna i kongres-

sen. De håller visserligen konservativa tal, men deras politik är inte tillräckligt konservativ konstaterar han.

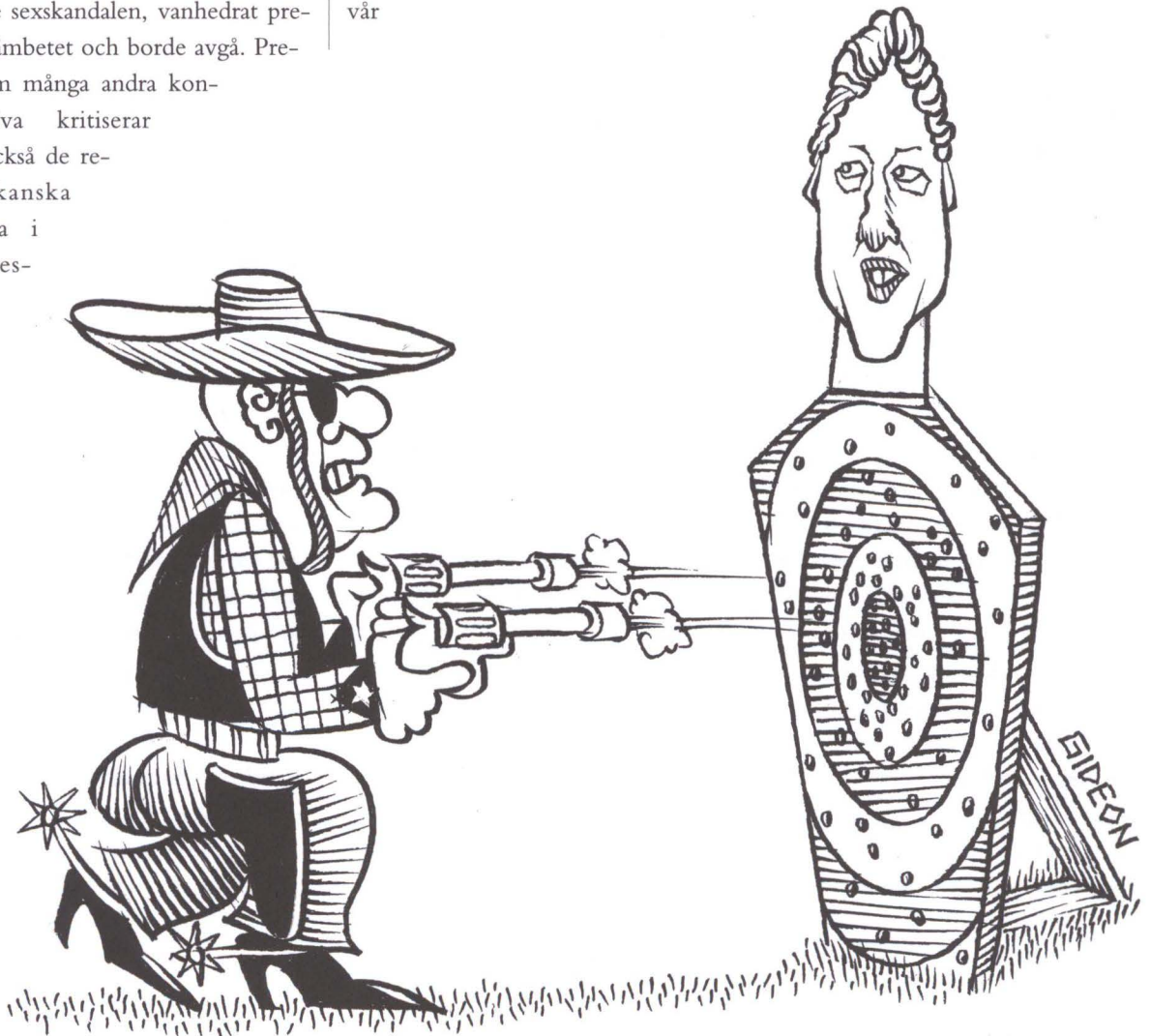
– Republikanerna måste ha en ledare som glöder för våra värderingar, säger han till den jublande publiken.

Det är uppenbart att Ashcroft ser sig själv som denne nye ledare, med siktet inställt på Vita huset om två år. Något som konferensdeltagarna inte alls skulle ha något emot:

– Ashcroft är vår

man, han är en riktig konservativ, förklarar t ex en man från Georgia som jag pratar med.

Många både inom och utom republikanerna är oroliga för denna utveckling. De ser en risk för att det republikanska partiet kommer att tas över av religiösa konservativa fanatiker. Den före detta presidenten

Gerald Ford varnade t ex för en tid sedan för att republikanerna kommer att göra sig omöjliga i framtida presidentval, om de låter sig styras av en liten grupp extrema abortmotståndare.

Men risken för att det skulle hända ter sig liten. För det första är de flesta konservativa aktivister inga fanatiker, de är vanliga religiösa amerikaner med konservativa värderingar. För det andra måste en republikansk presidentkandidat ha förmågan att ena höger och vänster inom partiet, vilket utesluter kandidater som Pat Buchanan och – förmodligen – John Ashcroft. Dessutom har det visat sig att många konservativa politiker som valts in i kongressen med stöd från den kristna högern blivit ganska moderata när de väl konfronterats med den politiska verkligheten i Washington.

Misslyckande i sakpolitiken

Den kristna högern utmålas ofta som mycket betydelsefull, och visst har den varit det när det gäller mobilisering av väljare. Men sett till sakpolitiken har den varit ett misslyckande. Trots republikanska presidenter på 80-talet och en republikansk kongress sedan 1994 har inte något av rörelsens mål – t ex att genomdriva ett förbud mot aborter – förverkligats. På senare tid har detta faktiskt fått flera religiösa ledare att överväga om det inte blivit dags att lägga politiken på hyllan och ägna sig mer åt religion.

Nej, extrema åsikter bland gräsrot-

terna är knappast republikanernas allvarligaste problem.

De senaste årens framgångar har byggt på att republikanerna profilerat sig som en anti-rörelse. Man har varit emot presidenten, den federala stats-

” Den kristna högern utmålas ofta som mycket betydelsefull, och visst har den varit det när det gäller mobilisering av väljare. Men sett till sakpolitiken har den varit ett misslyckande. ”

makten, skatter, den dåliga moralen i samhället o s v.

Men för att framgångarna skall fortsätta måste republikanerna ha ett positivt budskap. Nostalgiskt blickar man tillbaka på Ronald Reagan och hans förmåga att med några enkla ord måla upp en positiv bild av vad han ville med sin politik.

Det verkliga problemet för republikanerna är att de inte har ett bra svar på frågan om varför man skall rösta på dem. De partiaktivister jag pratar med är alla medvetna om problemet, men när jag ber dem att enkelt förklara för mig varför jag skall rösta på republikanerna kommer de alla dragande med presidentens dåliga moral och de höga skatterna. Inte ens John Kasich, ordföranden för representanhusets budgetutskott, och en

potentiell presidentkandidat, har ett bra svar när han diskuterar dessa frågor med konferensdeltagarna.

Det finns dem som ser en återgång till Alexander Hamiltons ideal som lösningen på problemet. Republikanerna måste sluta kritisera staten och i stället bli partiet som återupprättar respekten för konstitutionen och den federala statsmakten, skrev William Kristol, redaktör för tidskriften *Weekly Standard*, i en uppmärksammad artikel i *Wall Street Journal* förra året. Den federala statsmakten är inte fienden, den är ett naturligt redskap om man vill bekämpa brottslighet, förbättra skolan och föra en aktiv utrikespolitik, menar Kristol.

En sak är emellertid säker. Här på CPAC är det få som uppskattar Kristols idéer:

– Kristol är egentligen en liberal som hyllar Roosevelt, Kennedy och Johnson, men han försöker låta konservativ, förklarar en konferensdeltagare för mig.

Wall Street viktigare än Washington

Har det då någon betydelse, vad som händer med republikanerna? För oss i Europa är det viktigt att USA styrs av politiker som är för en aktiv utrikespolitik och frihandel, och då är republikanernas allt mer isolationistiska konservativa falang knappast tilltalande. Men för de flesta amerikaner spelar det ingen roll. Det som händer på Wall Street är helt enkelt mycket viktigare än det som händer i Washington.